

יום הרב קוק

בסימן 70 שנה למדינה

**ערכת כרטיסיות
למפגש-גן**

דף נלווה לגננת

"מה שלומדים, ומה שמתפללים, ומה שעוסקים בישובו של עולם, בין בדברים המוכרחים לאדם ולבריות לקיומם המצומצם, בין בדברים העשויים להרחיב דעתו של אדם ולשפר את חייו, **הכל עולה לאגודה אחת**, לחטיבה אחת, **להשלים את התיקון הכללי של העולם כולו...**" (אורות הקודש ג, קב)

שלום, ותודה רבה על השתתפותך במיזם **יום הרב קוק** - ויישומו אצלך בגן! יום הרב קוק, י"ט במרחשון, מתקיים במוסדות החמ"ד זו השנה השנייה, והפעם בסימן **יש לך כנפי רוח** - ערכו של הפרט במדינה. השנה עדיין בתחילתה, עוד מעט הילדים ייפגשו עם הנושא השנתי - **70 שנה לישראל**, אבל... מה ילד בגן אמור לעשות מול שבעים שנות מדינה שנופלות עליו פתאום? איך הוא קשור לכל המדינה הגדולה הזאת, ואיך היא קשורה לעולם שלו? לשם כך בא לעזרתנו **הראי"ה קוק**.

הסיפור **אברהם הקטן יוצא למסע** הוא סיפור על הרב קוק עצמו, כשהיה ילד. מלבד האהבה הגדולה של הרב קוק לארץ ישראל והרצון לבנייה, הסיפור מביע גם את אמונו של הרב קוק להצליח במשימה. כבר בגיל קטן הוא ניסה לעלות ארצה, וגם כשלא הצליח - פעל ככל יכולתו עד שעלה כמבוגר לארץ ישראל. הסיפור מלמד הן על אהבה גדולה לארץ וציפייה לגאולה, והן על היכולת של כל ילד וילדה לשאוף שאיפות גדולות - ובעתיד גם לממש אותן.

מאחורי כל דף בסיפור נמצא איור, שאותו יראו הילדים תוך כדי הסיפור. לכל דף מצורפות גם שאלות מנחות, שניתן להשתמש בהן תוך כדי הסיפור.

הצעות לפעילות בגן בעקבות הסיפורים:

- סבב שבו כל ילד מספר מה הוא רוצה לעשות בשביל המדינה כשהיה גדול, ומה הוא יכול לעשות בשבילה כבר עכשיו.
- יצירת 'כנפיים' (מנייר, קרטון וכדומה) שעליהן ייכתב החלום האישי של כל אחד, שאותו הוא רוצה להגשים בעזרת כוחותיו.
- בניית מפה של ארץ ישראל מקוביות (בצירוף המסר - כל אחד יכול "לבנות" את המדינה...).
- ציור חופשי על פי הסיפור.
- הצגה בעקבות הסיפור.

דע את עצמך, ואת עולמך, דע את הגיוני הלב שלך, ושל כל הוגה וחושב. **מצא את מקור החיים שבקרבתך**, ושמעל לך, שמסביבך... עלה למעלה עלה, **כי כח עז לך, יש לך כנפי רוח**, כנפי נשרים אבירים. אל תכחש במ, פן יכחשו לך, דרש אותם, וימצאו לך מיד.

(אורות הקודש א, סד)

**"בן אדם, עלה למעלה עלה.
כי כח עז לך יש לך כנפי רוח,
כנפי נשרים אבירים.
אל תכחש בם פן יכחשו לך.
דרוש אותם – ויימצאו לך מיד".**

יום הרב קוק

בסיומו 70 שנה למדינה

אברהם הקטן יוצא למסע

מעשה בקטן אברהם-יצחק שיצא ללכת לארץ מרחק

א. היכן הילד?

השמש שקעה זה כבר. רחובות העירה שקועים באפלה. התריסים סגורים. רק אור מעט מתגנב מבין הסדקים ומאיר את האפלה. אך הנה גבר האור באחת הסמטאות. באחד הבתים נפתח חלון. ובחלון פני אשה. היא מוציאה ראשה מן החלון לתוך הסמטה. "איפה הילד?" לא. איש אינו נראה בסמטה. גם בבית ממול נפתח חלון. גם בו נראה ראשה של אשה: "איפה הילד? השעה מאחרת והוא לא שב עדין מן ה'חדר'!" חלון אחר חלון נפתח. הסמטה כלה מוארת עכשו. בכל החלונות נראים ראשי אמהות המחכות לילדיהן. מדוע לא שבו הילדים הביתה?

שאלות מנחות:

« למי דאגו האימהות? מדוע?
« אם הילדים עדיין לא חזרו מה'חדר' - היכן הם יכולים להיות?

הסברים לילדים במקרה הצורך:

'חדר' - מעין בית ספר שבו ילדים לומדים תורה.

ב. מדוע לא שבו הביתה?

דלתות בבתים נפתחות. אמהות עטופות מטפחות יוצאות אל הסמטה. "יעקב שלי עוד לא חזר מן ה'חדר'." "גם משה שלי עוד לא בא. הולכת אני לראות מה היה לו." "גם אברהם-יצחק שלי בושש לבוא." "אם אברהם-יצחק שלך בושש לבוא, אין פלא בדבר, בודאי יושב הוא ולומד. הן ידוע לכל, כי שקדן גדול הוא." אור של שמחה נדלק בעיני אמו של אברהם-יצחק. אכן אשריה, מה טוב חלקה, ברח אותה אלקים בבן מתמיד. אך על פי כן דואגת היא, השעה מאחרת והילד איננו.

שאלות מנחות:

« מדוע שמחה אמה של אברהם-יצחק?
« כיצד הפך אברהם-יצחק ל'מתמיד' (מומלץ, במידת האפשר, לכוון את הילדים לכך שאברהם-יצחק בחר להתאמץ ולממש את הכישרון שלו)

הסברים במקרה הצורך:

'מתמיד' ו'שקדן' הם כינויים לתלמיד חכם וחרוץ, שאוהב ללמוד ומשקיע בלימודו.

ג. אצל ר' נפתלי המלמד

חבורה של אמהות נאספת עתה ברחוב. כלן דואגות לילדיהן. הן שמות פניהן אל "חדרו" של רבי נפתלי המלמד. רבי נפתלי המלמד פותח את הדלת. הוא מביט על חבורת האמהות העומדות ליד הפתח ומתפלל: "מה קרה?" "היכן הילדים?" "הילדים לא שבו הביתה." "לא שבו הביתה?" נבהל רבי נפתלי. "הלא כשעיתים עברו מאז שלחתים לדרךכם." האמהות מביטות זו בזו... שעתים?

שאלות מנחות:

« נסו לנחש: אם הילדים יצאו מה'חדר' לפני שעתיים ולא הגיעו הביתה – היכן הם יכולים להיות? »

ד. אברהם-יצחק – לאן?

"אכן, לא כתמול שלשום היו הילדים היום, נזכר עתה רבי נפתלי המלמד. "לא השתובבו ולא התקוטטו וכל היום היו מתלחשים ומסתודדים זה עם זה."

כן... אפילו אברהם-יצחק, המתמיד שלי, דעתו היתה נתונה לענין אחר. החמש היה פתוח לפניו, אך עיניו היו נוצצות וחולמות על עולם אחר... "הו, כן... אברהם-יצחק..." נזכרת גם דבורה, אשת רבי נפתלי. "שמעתי אותו אומר לילדים בשעת הארוחה: לא נאכל היום, ילדים, את הצידה נשמר לדרך..." "לדרך? איזו דרך?" תמהו האמהות. "ובאמת לא הוציאו הילדים את צידתם מתוך תרמיליהם," הוסיפה אשת המלמד לספר, "ובמשך כל אותה שעה הקצובה לאכילה היו הילדים מצטופפים מסביב לאברהם-יצחק המתמיד ומתלחשים." "מה נעשה? איפה נחפש את הילדים?" תמהו האמהות זו אל זו. "הן לילה עתה וסכנה בדרךכים..." "אברהם-יצחק הוא זה שהולך את כלם אחריו," אמרה אחת האמהות במקצת תרעמת. "אם אברהם-יצחק הוא המנהיג אותם, בודאי לא בדרך רעה הם הולכים," אמר המלמד. "הלואי וירבו כמותו בישראל!"

שאלות מנחות:

« נסו לנחש: את מה אברהם יצחק אהב כל-כך, ומה היה חשוב לו כל-כך, עד שהוא היה מרוכז בו יותר מאשר בלימוד? » כיצד ידע המלמד שאם אברהם-יצחק הולך בראש, אפשר לסמוך על הילדים שהלכו בדרך טובה? (כדאי לכוון את הילדים למשמעות הביטויים 'מנהיג', 'הולך את כולם', ולעובדה שאברהם-יצחק הקטן לא רק למד בעצמו אלא גרם לאנשים אחרים לעשות מעשים טובים.)

יום הרב קוק

בסיומו 70 שנה למדינה

שאלות מנחות:

« למה הלכו הילדים לארץ ישראל?
« האם ילדים יכולים ללכת לבד מארץ רחוקה לארץ ישראל? »

הסברים במקרה הצורך:

עגלה - באותה תקופה עדיין לא היו כלי רכב, ואנשים נסעו בעגלות רתומות לסוסים, שאותן הובילו עגלונים.

ו. לדרך!

טפסו האמהות וישבו בעגלה, ורבי נפתלי המלמד ישב על יד העגלון.
"לדרך! להשיג את הילדים!" דופק אליעזר העגלון בסוסיו למען ימהרו לרוץ.
דרך ארכה עברו הילדים. נועצות האמהות מבטיהן באפלה.
"הנה הם! הנה הם!"
קוראות האמהות זו אל זו.
אור פנסי העגלה מאיר עץ עבה גזע בצד הדרך ומתחזיו ירשנים צבופים הילדים.
קר להם למסכנים הקטנים... רק אחד מהם עומד, מטהו בידו... אברהם-יצחק
הוא זה!
העגלה נעצרת. "משה!" "יעקב!" "חיים!" "ראובן!"

שאלות מנחות:

« האם הילדים הצליחו להגיע לארץ ישראל? למה?
« למה כל הילדים נעצרו, ולמה אברהם-יצחק המשיך לעמוד? (מומלץ
לכוון את הילדים לאמון של אברהם יצחק בכוחות שלו - כך הוא הצליח
ללכת בלי כחד ובלי להתעייף)

ה. אל תדאגו

עמדו האמהות נבוכות ולא ידעו לאן יפנו... והנה קול רעש גלגלים מתגלגלים
על מרצפת הרחוב. אליעזר העגלון בא מן הדרך.
"אמהות של ילדי ישראל," קרא אליהן אליעזר העגלון מרחוק, "איפה רחמי
אם שלכן? שלחנן ילדיכן לתוך הלילה! הנה הם תועים בדרך!"
"מה? היכן הם? למה לא השבת אותם הביתה?" קראו האמהות וסבבו את
עגלתו של אליעזר.
"ואיכה זה אשיב אותם כשאינם רוצים לשוב? נוסע אני בדרך, והנה, מה
רואות עיני? עדת תינוקות של בית רבן, הולכים להם בראש זקוף. כל אחד
מהם תרמילו על שכמו ועיניו נשואות קדימה. וזה המתמיד הקטן... מה
שמו... אברהם-יצחק צועד בראשם, תרמילו על שכמו ומטה בידו, כמשה
רבנו עליו השלום.

רואה אני כי לא אנצח בדבורים תלמיד חכם שכמותו ואני אומר להם, לילדים:
בואו, ילדים, הנה אני מרכיב אתכם על עגלתי כרגיל, אף כשאיני מזמין אותם,
הריהם נתלים בעגלתי או מתחננים לפני כי ארכיב אותם. ואולם היום לא
שמו לבם לדברי. לארץ ישראל הם הולכים... מה תאמרו עליהם?
דפקתי בסוסי ומהרתי להודיע אתכם דבר.
אומר אני לו: אברהם-יצחק לאן תלכו?
לארץ ישראל! אומר הוא לי, לבנות את בית המקדש, ואינו פוסק מהלכו אף רגע.
לארץ ישראל? אומר אני, לארץ ישראל בשעה כזו, בלילה?
גם אבותינו יצאו ממצרים בלילה, אומר הוא לי.

יום הרב קוק

בסיומו 70 שנה למדינה

ז. תורה וארץ ישראל

הילדים ננערים משנתם בבהלה. הם מסתכלים בתמהון באמהות, הכפופות עליהם.

"אברהם-יצחק, מה עשית, בני? לאן זה הלכת?"

"לארץ ישראל, אבא, לבנות את בית המקדש. הלא כהן אני."

"כשיבוא משיח צדקנו נעלה כלנו לארץ ישראל, בני."

"ואת, אבא, לא כך נוהגת? כשבא אורח חשוב לביתנו, האם אין את מתקינה את הבית לכבודו? ומשיח צדקנו כשיבוא לארץ ישראל מה ימצא שם? ארץ שוממה וחרבה. הולכים אנו לארץ ישראל, שתהיה מוכנה לקבל את בני המשיח."

"טוב הדבר, בני," אמר רבי נפתלי המלמד, "אך כשישב עמכם המלך המשיח לסעודה של לויתן ויבקש לדבר עמכם בדברי תורה... איך תדברו עמו, עם המלך המשיח, בדברי תורה?"

הוריד אברהם-יצחק ראשו במבוכה. דברי רבי נפתלי נכנסו אל לבו.

"צדקת, רבי, תורה לא למדנו עדין..."

שאלות מנחות:

« למה אברהם יצחק החליט לעלות בעצמו לארץ ישראל, ולא לחכות ליום שבו יבוא המשיח ויבנה בית המקדש?

« כיצד הצליח המלמד לשכנע את אברהם יצחק שלא לעלות לארץ ישראל?

הסברים במקרה הצורך:

באותה תקופה עדיין לא קמה מדינת ישראל, ורק מעט יהודים היו בארץ ישראל. רוב ארץ ישראל הייתה שוממה.

ח. ההבטחה

עצבות ירדה על פניו.

"אבל..." אמר אברהם-יצחק והרים את עיניו אל פני אביו, "כשאגדל ואוסיף דעת תורה אעלה לארץ ישראל."

"תעלה, בני, אם ירצה השם, כן יהי רצון!"

וכך דחו אברהם-יצחק הקטן וחבריו את עלייתם לארץ ישראל, לפי שעה.

ואכן, קים אברהם-יצחק את דבריו. הוא למד והוסיף דעת עד כי גדל בתורה מאד. אז עלה לארץ ישראל והיה בזה לרב גדול, לראש הרבנים בארץ ישראל, הלא הוא רבנו אברהם-יצחק הכהן קוק, זכר צדיק לברכה.

שאלות מנחות:

« האם כשאברהם יצחק חזר הביתה, הוא ויתר על המסע לארץ ישראל?

« האם אברהם יצחק הצליח בסוף להגשים את רצונו, לעלות לארץ ישראל?